

10-12-2014

COVERSTORY

HET JAAR VAN DE MASSA-HYSTERIE

December is traditioneel het moment om de balans op te maken. Nieuwe Revu nodigde Maarten van Rossem, Annabel Nanninga en Tim Hofman uit in een Utrechts café voor een pittige bespreking van het nieuwsjaar 2014. ‘We vliegen van de ene naar de andere rel omdat we dat blijkbaar nodig hebben.’

Tekst Bas Hakker Fotografie Frank Groeliken

Ongemakkelijke gesprekken zijn het leukst. Terwijl journaliste Annabel Nanninga (ex-GeenStijl, Jalta.nl) in Café Broers wat kletst met twitterkennis Tim Hofman (BNN), wandelt Maarten van Rossem binnen zoals alleen Maarten van Rossem kan binnenwandelen. De vriendelijke professor in die klassieke zwarte trui mompelt dat hij zich verbaast over het grote gezelschap, maar eenmaal gesetteld met een espresso gaat het wel weer een beetje. Toch wordt het uiteindelijk een middag waarin alles botst links versus rechts en de internetlezer versus de krantenlezer. De erudiete Van Rossem, vrouw-van-morgen Nanninga en hippe Hofman over een nieuwsjaar om nooit te vergeten.

HET JAAR BEGON MET DE OLYMPISCHE WINTERSPELEN. POETIN VERBOOD HET PROPAGEREN VAN HOMOSEKSUALITEIT. WIE MOEST ER NAAR DE OPENINGSCEREMONIE? OBAMA STURDE EEN BANKZITTER, MAAR WIJ GINGEN MET EEN HEEL DIKKE DELEGATIE MET MINISTERS ÉN ORANJES.

Nanninga: ‘Ik vond het eigenlijk een binnenlandse aangelegenheid waar we ons niet te veel mee moeten bemoeien.’

Hofman: ‘Het is toch belangrijk dat homo’s een beetje normaal kunnen leven?’

Van Rossem: ‘Ik gun homo’s in Rusland het allerbeste, maar wat moeten wij daartegen doen? Poetin is natuurlijk een dief en een moordenaar tegelijk, maar hij heeft zich populair gemaakt in Rusland door in de jaren negentig de orde te herstellen. Na de chaos van Jeltsin

die aan de drank raakte, maakte hij er een soort dictatuur van met een flinterdun laagje democratie.' Nanninga: 'Ik vond het te ver gaan om van Willem-Alexander een statement te verwachten. En waarom zouden sporters zich met mensenrechten bemoeien?'

Van Rossem: 'En waarom zouden wij ons daar eigenlijk druk over maken?'

Nanninga: 'Nou ja, het was toch een soort rel.'

Van Rossem: 'Als dat het criterium is. In Nederland vliegen we van de ene naar de andere rel omdat we dat blijkbaar nodig hebben. Ik zou adviseren aan de sportkijkers: lees een goed boek en kijk niet naar de Olympische Spelen. Totaal overbodig.'

Hofman: 'Kortom, je vindt het gewoon stom.'

Van Rossem: 'Weet je waarom sport zo populair is? Omdat we ons gewoon de hele dag kapot vervelen. Daarom zie je die sporters ook overal voorbijkomen op tv.'

Nanninga: 'Heel storend. Ze blijven ook niet lekker veilig in hun eigen sportprogramma's zitten, maar verschijnen echt overal. En misschien schaatsen ze hard, maar verder hebben ze nooit iets te vertellen.'

Hofman: 'Wat vind je eigenlijk wél leuk, Maarten?'

Van Rossem: 'Nieuws vind ik interessant, maar het is jammer dat die presentatoren daar tegenwoordig de Avondvierdaagse lopen. Ik heb daar nog een brief over gestuurd aan de

JOURNAAL

-hoofdredacteur, maar die had verder geen interesse in mijn mening.'

Nanninga: 'Ach, Het Journaal is natuurlijk een totaal overbodig instituut. Dan vatten ze nog even samen wat je die morgen al op internet hebt gelezen.'

Van Rossem: 'Je onderschat Het Journaal. Omdat er zoveel mensen kijken, heeft het toch een agendasettende functie voor de politiek.'

VOOR JONGEREN IS INTERNET INMIDDELS TOCH EEN INVLOEDRIJKER MEDIUM DAN TV?

Van Rossem: 'Ach, jongeren hebben toch geen enkele invloed? En wat ik zo'n beetje zie op internet is van een buitengewone lulligheid.'

Nanninga: 'Ik heb bij GeenStijl gewerkt en weet dat sommige Kamerleden die berichten echt spellen.'

Van Rossem: 'GeenStijl... wat een miserabele website is dat. Wat een kinderachtige treurigheid. Als ik iets te zeggen zou hebben in ons land dan zou ik GeenStijl direct verbieden met al die flauwe kutstukjes. GeenStijl heeft alleen invloed omdat we toevallig in een samenleving leven waarin randdebielen de boventoon voeren.'

Hofman: 'U heeft ook wel eens iets geroepen over stemrecht?'

Van Rossem: 'Het blijft bijzonder dat je voor een auto een rijbewijs moet hebben, maar stemmen mag iedereen. Als je denkt dat terug naar de gulden een prima scenario is, dan is het toch vreemd dat je gewoon mag stemmen?'

ONDERGRONDS

WILDERS ZEI NA DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN IN MAART OP EEN PARTIJBIIJENKOMST IN DEN HAAG: WILLEN JULLIE MEER OF MINDER MAROKKANEN. VERRASSEND?

Nanninga: 'Dat was heel dom. Volgens mij is het goed om weer uit te zoeken of hij dat kan zeggen of niet.'

Hofman: 'Ik vond het eigenlijk niks voor hem. Normaal zoekt hij de grenzen van vrijheid van meningsuiting op, nu ging hij er dwars doorheen. Het was een oproep, geen mening.'

Van Rossem: 'Het was toch niet verrassend? Laten we toegeven dat nu eenmaal veel mensen vinden dat Marokkanen het land uit moeten. Dan kan hij het beter zeggen dan dat het ondergronds gaat.'

Hofman: 'Veel politici doen altijd een beetje raar over gekke Geertje, maar ondertussen krijgen ze hem retorisch niet onderuit geschopt. Dat moet toch te doen zijn!?'

Van Rossem: 'Hij vertegenwoordigt gewoon het standpunt van de simpele zielen en het gaat pas echt mis als die het voor het zeggen krijgen.'

Als je op dertig zetels staat dan zijn dat niet alleen tokkies.

Nanninga: 'Ik denk het ook, ik ken er heel veel en dat zijn echt mensen die nadenken.'

Van Rossem: 'Als je PVV stemt, ben je gek. Als je voor een partij stemt die tegen de EU is, dan heb je nergens iets van begrepen. Ze vinden ook dat er sprake is van islamisering in Nederland en dan ben je niet goed bij je hoofd.'

Nanninga: 'Ik weet niet waar u woont, maar ik in Amsterdam-Oost en daar heb je nogal eens overlast van Marokkanen of Turken die tegen joodse mensen of homo's tekeergaan.'

Van Rossem: 'Dan heb je een lokaal probleem en moet je verhuizen.'

Nanninga: 'Dat is een elitaire oplossing.'

MEGAMOSKEE

WAT MAAK JIJ IN DE PRAKTIJK MEE VAN OVERLAST, ANNABEL?

Nanninga: 'Ik was bijvoorbeeld in juli op de demonstratie in de Haagse Schilderswijk waar ze dood aan de jodenriepen. Ik geef maar even een voorbeeld.'

Hofman: 'Dat gaat wel een grens over, vind ik.'

Nanninga: 'Ik ga zo naar Gouda waar ze zo'n megamoskee in een woonwijk neerkwakken. Je zal er maar naast wonen en jou wordt helemaal niets gevraagd.'

Van Rossem: 'Ik vind het wel geinige gebouwtjes.'

Hofman: 'Hebben we eindelijk de invloed van het christendom geminimaliseerd en dan komt er weer een religieus probleem aan. Dat is een stap terug in de tijd.'

Van Rossem: 'Dan moet je maar even een tijdje in Volendam rondlopen. Als je christenen de kans geeft, dan pakken ze ongelovigen net zo hard aan als moslims.'

Nanninga: 'Als ik mocht kiezen dan zou ik voor het christendom kiezen. Die standpunten zijn minder extreem geworden, doordat ze belachelijk zijn gemaakt door cabaretiers en andere mensen met een mening. Maar dat risico willen opinieën grappenmakers met de islam niet meer nemen.'

Van Rossem: 'Dat komt omdat u te jong bent om dat meegemaakt te hebben.'

Hofman: 'Ik vind vooral extremisme verontrustend; of dat nou islamieten of hardcore Ajax-supporters zijn.'

Nanninga: 'Het is toch belachelijk dat we weer over homorechten moeten praten of dat onze kinderen op straat worden uitgescholden als ze een joods kettinkje dragen? We hadden dat allemaal veel beter moeten regelen en nu moeten we strenger optreden om onze waarden te beschermen.'

Van Rossem: 'Je moet gewoon wachten en ondertussen de wet handhaven.'

ZACHTE AANPAK

De tweede ronde drankjes is langsgelopen in het sfeervolle Utrechtse café waar ondertussen de andere gasten opvallend dichtbij kruipen. Niks willen ze missen van de discussie tussen de linkse, aardige professor, de rechtse internetschrijfster en de nuancerende, moderne Hofman. Het wordt misschien tijd voor een luchtiger onderwerp, maar het zijn geen types voor een luchtig gesprek over een ijsbeerdrieling in de dierentuin.

2014 WAS OOK HET JAAR VAN IS. MOETEN WE ONS DAAR ZORGEN OVER MAKEN?

Van Rossem: 'Ook al zo'n schertsprobleem. Ze zijn veel in het nieuws gekomen door die topvideootjes van onthoofdingen waarin ze op een klassieke manier het slachtoffer individualiseren. De Amerikanen hebben in Irak door hun interventie in het begin van deze eeuw tussen de 100.000 en 200.000 doden veroorzaakt, maar die komen nooit in beeld. Ik

vind IS natuurlijk helemaal niks, maar stoor me aan de teneur van dit gesprek waarin we constant de islam van alles verwijten.'

Nanninga: 'Ik vind die verwijten wel op zijn plaats.'

Hofman: 'Het is knap hoe IS internet inzet om het allemaal heel groot te maken. Terwijl er maar iets van 10.000 IS-strijders zijn.'

Van Rossem: 'Daarom zijn ze ook kansloos. Het probleem is dat de Amerikanen het allemaal zelf veroorzaakt hebben. Na de onterechte inval in Irak wilden ze een democratie opleggen en toen gaven ze de sjiieten de macht. Zij grepen hun kans en namen wraak op de soennieten die hen via Saddam jarenlang hadden onderdrukt.

De man die later de leider van IS werd, ging vervolgens met de soennieten praten om zich tegen Bagdad te keren. Dat oude leger van Saddam vormt nu de militaire basis van IS.'

Nanninga: 'Dat klopt, maar de Amerikanen hebben IS natuurlijk niet gecreëerd. Ik kan jou ook een wapen geven, maar dan schiet je mij nog niet voor mijn kop, want je bent een beschaafd mens. Hoewel, je lijkt nu een beetje te twifelen, haha.'

MOETEN WE NEDERLANDSE JIHADSTRIJDERS DIE KANT OP LATEN GAAN?

Nanninga: 'Nee, want ze nemen deel aan moordpartijen. Er zijn mensen die er graag heengaan of die in kleine clubhuizen een aanslag op ons voorbereiden.'

Van Rossem: 'Die verhalen vind ik altijd zo triest. Dan roept Justitie allerlei vage dingen terwijl we dat onmogelijk kunnen controleren. In Denemarken kiezen ze voor een zachte aanpak, daar proberen ze die jongens weer in het gareel te krijgen. En wat doen wij? Criminaliseren.'

Nanninga: 'Maar er zijn wel degelijk mensen met extreme standpunten. Ik krijg dagelijks bedreigingen van moslims binnen omdat ik schrijf wat ik schrijf.'

Van Rossem: 'Dan moet je aangifte doen. Als Plasterk dan weer zegt dat hij informatie heeft over samenzweringen, dan moet hij ze voor de rechter brengen. Ik heb deze verhalen eerder gehoord in Canada en de VS.'

Nanninga: 'We gaan het zien met Abou Moussa die jihadstrijders geronseld zou hebben.'

Van Rossem: 'Justitie heeft geen goed track record op dit vlak.'

SCHREEUWLELIJKEN

EEN NEDERLANDSTALIGE JONGEN DEED EEN OPROEP OM EEN AANSLAG TE PLEGEN IN NEDERLAND. ZOU DAT EFFECT HEBBEN?

Van Rossem: 'Ik denk het niet, want als ze echt iets wilden, was het allang gebeurd. Ik zou in

mijn eentje Nederland binnen 48 uur stil kunnen leggen.’

Hofman: ‘Met een bom op Schiphol en Pernis kom je een eind.’

Van Rossem: ‘Een bom op de gasleidingen in Slochteren of zomaar een transformatorstation. Het aquaduct van Gouda is toch zo opgeblazen? Dus we kunnen constateren dat áls ze er nu mee bezig zijn, het allemaal prutsers zijn, infantiele schreeuwlelijken die niks kunnen.’

Nanninga: ‘Ondertussen staan er bij het Anna Frankhuis allemaal politiemensen. En in Brussel is er een aanslag geweest op het Joods Museum.’

Van Rossem: ‘Die man had een waslijst aan gewelddadigheden op zijn kerfstok en was een totale gek. Ik weet niet of jullie de televisie hebben gevolgd na 9/11?’

TOEN U ZEI DAT WE RUSTIG KONDEN GAAN SLAPEN?

Van Rossem: ‘Ik had gelijk en de rest niet. Het zou allemaal verschrikkelijk worden. Er zouden tienduizenden geradicaliseerde jongeren zijn, maar wat doen ze dan? Postzegels verzamelen? Ik heb serieuze kenners horen voorspellen dat er gemakkelijk 256 Jumbo’s gekaapt zouden worden die op alle kerncentrales van Europa zouden duiken. Er was een tijd geweest dat je antrax gewoon in Wageningen kon bestellen en de vliegtuigjes om het land te besproeien staan klaar op Vliegveld Lelystad. Het is allemaal meegevallen. Maar toen ik dat allemaal zei, werd ik van de buis gehaald.’

U ZOEKT OOK ALTIJD ZO VERBETEN HET GENUANCEERDE POSITIEVE OP.

Van Rossem: ‘En terecht.’

Nanninga: ‘Want IS is natuurlijk wel een nasleep van 11 september.’

Van Rossem: ‘Ja, door die domme Amerikanen.’

WK VOETBAL

ZULLEN WE HET EVEN OVER IETS LUCHTIGS HEBBEN? HET WK VOETBAL. DAAR WAREN WE TOCH WEER MET ZIJN ALLEEN HEEL DRUK MEE IN JUNI EN JULI.

Van Rossem: ‘Ik niet hoor, maar ik zei al: de meeste mensen werken maar 36 uur en in de rest van de tijd vervelen ze zich.’

Nanninga: ‘Het is zo triest dat het hele leven meteen stil ligt als er toevallig gevoetbald wordt.’

Van Rossem: ‘Dat komt omdat de media er altijd weer een grote gebeurtenis van maken. Dat vind ik Nederland anno 2014: we zijn een van de best georganiseerde, welvarendste,

beschaafdsten landen ter wereld, maar als je de media volgt, dan lijkt het alsof de Derde Wereldoorlog op uitbreken staat. Ik las dat twintig procent van de jongeren van plan is te vertrekken. Waar zouden ze heen willen?’

Hofman: ‘Misschien lekker naar de zon.’

Van Rossem: ‘Dan ben je ook niet goed bij je hoofd. Het is zorgwekkend dat naarmate je ouder wordt je ontdekt dat een groot gedeelte van de bevolking geestelijk niet helemaal in orde is. Het is een godswonder dat alles nog functioneert.’

U BENT TOCH TWEE KEER IN VOETBAL INTERNATIONAL TE GAST GEWEEST?

Van Rossem: ‘Ik had een afspraak met Johan naar aanleiding van een interview in Maarten. De eerste keer ging prima, maar de tweede keer was het in Scheveningen met 200 typische GeenStijl-lezers; dronken mannen dus. Het was snel duidelijk dat Van der Gijp mij niet moest en toen ben ik dat programma maar gaan beledigen. Ik zei: als jullie serieuze late night willen maken, dan moet je toch iets ander personeel aantrekken.’

IJDELHEID

NA DE VOETBALZOMER WERD HET ALLEMAAL MINDER VROLIJK, WANT IN JULI STORTTE TOESTEL MH17 NEER.

Nanninga: ‘GeenStijl was heel snel met het nieuws. Zodra er iets bekend was, begonnen we met updates over de ramp. Er zaten drie man constant op internet en social media. Wij meldden als eerste dat er Nederlanders aan boord waren, omdat er een foto van een paspoort op internet circuleerde en toen hadden RTL en NOS nog niets.’

DE NOS MAAKTE NOG EVEN DE FINISH AF VAN DE TOUR DE FRANCE.

Nanninga: ‘Jezus, dan heb je echt geen nieuwsinstinct.’

Van Rossem: ‘Ik was doodziek op vakantie in Frankrijk en heb het niet meegekregen.’

Hofman: ‘Ik vond wel dat de NOS zich revancheerde tijdens het binnenkomen van de stoffelijke overschotten in Eindhoven. Zij hadden alleen stilte en daardoor kwam het binnen. Gewaagd, maar wel goede tv.’

Nanninga: ‘Ik weet dat RTL die verschrikkelijke Daan Westerink had zitten; een soort leedparasiet, een rouwvampier die zichzelf rouwkenner mag noemen.’

HEEFT DE REGERING HET GOED GEDAAN NA MH17?

Van Rossem: ‘Aanvankelijk wel, maar Timmermans is natuurlijk in de val gelopen van zijn

eigen ijdelheid. Er is nooit vastgesteld dat het maskertje bij die meneer hoorde, dus daar versprak hij zich lelijk.'

Hofman: 'Het nieuws verboederde wel op de een of andere manier. Blijkbaar hebben we dat toch nodig.'

Nanninga: 'Dat is toch helemaal nep? Wie rouwt er nu oprecht?'

Van Rossem: 'Het aangrijpendste vond ik wel dat verhaal van die opa die oppaste bij dat huis waarvan de ouders en de kinderen zijn overleden. Omdat ik zelf ook opa ben. Mijn vraag is wel: wanneer is het eigenlijk een ramp?'

Nanninga: 'Volendam was een ramp.'

Hofman: 'Dat zeker. O, je bedoelt de cafébrand en niet het dorp zelf? Daar waren veertien doden, volgens mij.'

Van Rossem: 'Waar ligt de grens? Er waren 198 Nederlandse doden terwijl er in het verkeer jaarlijks zeventien dodelijke slachtoffers vallen. Waarom hebben we daar geen Nationale Herdenking voor?'

Hofman: 'Het is allemaal sentiment. Kijkers vinden het lekker om zich daarmee bezig te houden.' Nanninga: 'Dat ze tijdens de nationale stilte op Twitter gaan checken of er misschien toch iemand twittert. En dan even laten weten hoe respectloos dat is.'

SLAVENHANDEL

Van Rossem en Tim nemen even pauze. De overblijvers bespreken de professor met zijn hang naar feelgood. De interviewer vraagt aan Nanninga of het niet tijd is voor een luchtig onderwerp.

Nanninga: 'Dat zou ik niet doen, hij vindt toch alles kut en gestoord. Maar hij is wel grappig, een soort Iejaar van Winnie the Poeh.'

ZULLEN WE HET NOG EVEN OVER DE ZWARTE PIETENDISCUSSIE HEBBEN?

Van Rossem: 'Wat een lullige onderwerpen heb je.'

Nanninga: 'Ik was op het Beursplein tijdens de intocht van Sinterklaas in Amsterdam waar de anti's over racisme spraken. Hun punt was zo'n beetje dat Amsterdam is gebouwd op het uitbuiten van negers.'

Van Rossem: 'Er is onderzoek gedaan naar ons aandeel in de slavenhandel en dat is relatief beperkt, ongeveer vijf procent. We hebben wel de hele bevolking van de Banda-eilanden uitgemoord vanwege de nootmuskaat, maar dat is iets anders.'

Nanninga: 'Wat heeft slavernij met Zwarte Piet te maken? Ik vind Zwarte Piet prima, maar heb ook niks met racisten.'

Hofman: 'Het is vooral interessant als sociologisch fenomeen.'

Van Rossem: 'Mijn ouders hadden geen geld voor Pieten, dus ik ben Pietvrij opgevoed.'

Hofman: 'Ik vind die extremisten aan beide kanten superirritant. Al is het wel triest dat je gelijk racistisch bent als je voor Zwarte Piet bent.'

2014 WAS OOK HET JAAR VAN HET DOODWENSEN.

Nanninga: 'Moet je dan je mond houden? En ik ben er in 99 van de 100 gevallen van overtuigd dat zo iemand niet daadwerkelijk de kans neemt om te schieten.'

Van Rossem: 'Er was een keer een radioprogramma die deze mensen in contact bracht met de mensen die ze wilden neerknallen. Zo sprak ik een Belg die gruwelijke dingen had geschreven. En aan de telefoon ontdooide hij helemaal.'

MAAR ALS LEROY FER EEN FOTO TWITTERT MET ZIJN TEAMGENOTEN ROEPEN, MENSEN OP INTERNET 'FC AAP'.

Nanninga: 'Maar moeten we die mensen oppakken? Ik ben voor vrijheid van meningsuiting. Is het niet prettig dat ze zich openlijk uiten?'

Van Rossem: 'Misschien was het in de jaren vijftig nog wel veel erger gesteld met dit soort meningen.'

Hofman: 'Het was het jaar van de massahysterie. Het lijkt erop dat we in Nederland altijd een soort grote discussie nodig hebben met heftige meningen. Het relaxte is dat het met alle ellende blijkbaar meevalt als we ons zo druk kunnen maken om Zwarte Piet.'

Van Rossem: 'En wat is er Nederlandser dan een stroopwafelpiet?'

IS DAT DE CONCLUSIE VAN 2014? ALS WE TIJD HEBBEN VOOR EEN ZWARTE PIETENDISCUSSIE DAN VALT HET ALLEMAAL NOG MEE?

Van Rossem: 'Ik zei het al, Nederland is een prettig land. Het enige waar ik me zorgen over maak, zijn die verpleegtehuizen, want dat is echt verschrikkelijk. Zorg maar dat je dood bent voordat je daarin terechtkomt.'